

**Česká školní inspekce
Liberecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIL-639/17-L

Název	Dětský domov, Česká Lípa, Mariánská 570, příspěvková organizace
Sídlo	Mariánská 570, 470 01 Česká Lípa
E-mail	dd.ceskalipa@gmail.com
IČ	49864360
Identifikátor	600028828
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Ilona Hellerová
Zřizovatel	Liberecký kraj
Místo inspekční činnosti	Mariánská 570, 470 01 Česká Lípa
Termín inspekční činnosti	30. 10. 2017 – 1. 11. 2017

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a souvisejících a prováděcích právních předpisů.

Charakteristika

Dětský domov, Česká Lípa, Mariánská 570, příspěvková organizace (dále „DD“, „školské zařízení“) sídlí v budově vilového typu blízko středu města.

Školské zařízení vykonává činnost v dětském domově a školní jídelně. Do školského zařízení jsou zařazovány děti se soudem nařízenou ústavní výchovou nebo na předběžné opatření. Nejvyšší povolený počet lůžek je 24. V evidenci bylo k datu inspekce ve třech rodinných skupinách 19 dětí ve věku čtyř až 19 let s nařízenou ústavní výchovou. Jedno dítě pobývalo přes týden na internátě. Prodloužený pobyt měly tři děti, které bydlely ve cvičném bytě.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka je ve funkci od 1. 8. 2012, podmínky pro výkon funkce splňuje. Uplatňovaný způsob řízení včetně systému plánování výchovně vzdělávací činnosti podporuje rozvoj dětí a jejich přípravu na samostatný život. Organizační struktura daná organizačním řádem je přehledná. Kompetence pedagogických pracovníků jsou jasně definovány v dokumentech školského zařízení (vnitřní řád, školní vzdělávací program, roční plán výchovně vzdělávací činnosti). Ředitelka efektivně delegovala některé pravomoci na vedoucí vychovatelku, čímž posílila oblast řízení. Vnitřní kontrolní systém postihuje chod DD i kvalitu průběhu a výsledků výchovně vzdělávací činnosti. Z kontrolního zjištění jsou vyvozována účinná opatření. Informační systém založený na každodenním kontaktu ředitelky a její zástupkyně s pracovníky, vzájemných konzultacích a pravidelných poradách pedagogů je funkční. Povinnou dokumentaci vede školské zařízení účelně, přehledně a v rozsahu, který ukládá školský zákon a související právní předpisy.

Činnost DD vychází ze školního vzdělávacího programu DD (dále „ŠVP DD“), který je zpracován dle požadavku školského zákona. Výchovné cíle jsou zaměřené na rozvoj osobnosti dítěte, samostatné rozhodování dětí, spolupráci, zodpovědnost a smysluplnou zájmovou činnost podporující kompetenční předpoklady pro přípravu dětí do života. Důraz je kladen na sociální a pracovní dovednosti. To se také odráží v kvalitních programech rozvoje osobnosti dítěte (dále „PROD“), které vystihují potřeby dítěte. Je v nich zaznamenáno i seznámení dítěte s jeho právy a povinnostmi. Nabídka aktivit rodinných skupin je v týdenních programech výchovně vzdělávací činnosti různorodá a dětmi je pozitivně hodnocena.

Pedagogický sbor včetně ředitelky a vedoucí vychovatelky tvoří šest pedagogických pracovníků (dále „vychovatelky“) s požadovanými kvalifikačními předpoklady. Mužský vzor je zastoupen pouze v osobě údržbáře. Vychovatelky se dále vzdělávají v oblasti ústavní problematiky a tvořivosti ve výchovách, které pak uplatňují ve své práci. Novinky vyhledávají i na internetu například náměty na výrobky z přírodnin.

Materiální podmínky včetně vybavení odpovídají funkčnímu provozu rodinných skupin. Děti se učí zacházet s elektrickými přístroji a zastávat drobné domácí práce. Aktivní podíl dětí na výzdobě a údržbě domácnosti je viditelný. Prostředí je útulné a motivační. Estetiku prostředí však narušuje havarijní stav střechy, rekonstrukce je již naplánovaná.

V roce 2016 byl rozpočet dětského domova pokryt finančními zdroji ze státního rozpočtu na přímé náklady na vzdělávání a na rozvojový program MŠMT, dále příspěvkem na provoz od zřizovatele a ostatními zdroji, především výnosy z ošetrovného a finanční dary. Z investičních prostředků byl pořízen nový automobil na přepravu dětí.

Stravovací služby odpovídají zásadám zdravé výživy, finanční normativy jídel dostačují pro poskytování celodenního stravování. Dětský domov od roku 2017 získává některé

potravinou od Potravinové banky Liberec, tato pomoc obohacuje stravování dětí. Z rozhovorů školní inspektorky s dětmi byla doznána spokojenost s nabízenou stravou.

Dětem je poskytováno vhodné oblečení, školní potřeby, sponzoři zajistili do každé rodinné skupiny počítače. Důsledně jsou dodržovány zásady hygieny. Mimo aktivity zajišťované „tetami“ v rámci týdenního programu výchovně vzdělávací činnosti, děti navštěvují kroužky mimo DD.

Školské zařízení se zabývá sociálními, zdravotními a bezpečnostními riziky, analyzuje je, opatření jsou stanovena ve směrnících a dokumentech školského zařízení a jsou začleňována do všech aktivit dětí. Pravidla ochrany před sociálně patologickými jevy jsou stanovena ve vnitřním řádu a v dokumentaci k bezpečnosti a ochraně zdraví (dále „BOZ“). Pedagogičtí pracovníci prokazatelně seznamují děti se základními pravidly bezpečného chování při jejich příjetí a průběžně během pobytu. V knize úrazů jsou evidovány veškeré úrazy dětí. DD pravidelně zajišťuje revize elektrických zařízení a kontroly herních prvků pro děti. Celý objekt je zabezpečen před vniknutím neoprávněných osob kamerovým systémem a uzamčením. Školské zařízení vytváří pro děti bezpečné prostředí.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Děti jsou přijímány do DD prostřednictvím soudního rozhodnutí. Od roku 2015 byly přebírány přímo z rodin nebo z dětských center. Tyto děti neprošly diagnostikou, pedagogům tak chybí podklady pro zpracovávání PROD. Každé přijaté dítě má sestaven adaptační plán a je mu nabídnuta pomoc klíčového pracovníka. Děti mají možnost sdělovat svoje názory a připomínky na večerních tzv. „sezeních“ v rodinných skupinách při hodnocení dne, což také nejvíce využívají. Ve schránkách důvěry jsou spíše sdělení a přání směřované k ředitelce školského zařízení. Děti v průběhu inspekční činnosti vyjadřovaly spokojenost, neprojevíly důvod ke stížnosti. V knize stížností nebyl uveden žádný záznam. Kapesné děti dostávají pravidelně v nejvyšší dané finanční částce adekvátně k věku. V rámci opatření ve výchově není v žádném případě kráceno. Děti se učí s penězi hospodařit, některé si cíleně šetří. Dvěma dětem, které dosáhly zletilosti (2016 a 2017), DD poskytl jednorázový peněžitý příspěvek a věcnou pomoc dle kritérií stanovených vnitřním řádem.

V kontrolovaných udělených opatřeních ve výchově převládalo pozitivní hodnocení. Negativní opatření, například omezení vycházky, zákaz sledování televize, odpovídaly pravidlům běžné rodiny. Děti umístěné na základě smlouvy o prodlouženém pobytu mají jiná pravidla soužití. Přestože mají cvičný byt mimo DD, průběžně ostatní děti navštěvují a dobrovolně se účastní některých aktivit. Dětem je poskytnuta ochrana osobního prostoru a soukromí, mají k dispozici uzamykatelné skříňky pro uložení svých věcí.

Na sestavování PROD se děti dle svých rozumových schopností podílejí, dokáží se k nim vyjádřit. PROD jsou svým obsahem odpovídající potřebám dětí v přípravě na samostatný život či život v rodině a čtvrtletně jsou vyhodnocovány. Čtyřem dětem, které se ve škole vzdělávají podle individuálních vzdělávacích plánů, vychovatelky ve spolupráci s třídními učitelkami poskytují individuální podporu.

Všechny děti jsou zapojeny do některých volnočasových aktivit (kroužky výpočetní techniky, plavání, pěvecký, taneční, stolních her) mimo DD. Denně využívají volné samostatné vycházky, a přesto se se zájmem zapojují do nabídkových činností připravené vychovatelkou. Návštěvy a pobyty u zákonných zástupců jsou DD podporovány, přesto šest dětí k nim nevyjíždí z důvodu nefunkčnosti rodiny. Vychovatelky pro ně zajišťují náhradní víkendové aktivity.

Sledované odpolední a podvečerní činnosti probíhaly v přátelském ovzduší. Pravidelně je zařazována příprava na vyučování a plnění domácích úkolů. Děti v rodinné skupině

připravovaly pohoštění a slavnostně prostřený stůl na oslavu narozenin jednoho z dětí. Na program, který si režírovaly samy, pozvaly i děti z ostatních rodinných skupin. Tím byla podporována soudržnost a vize společné rodiny. Pozitivně lze hodnotit i komunikaci zejména malých dětí, které dokázaly vlastními slovy vyjádřit přání oslavenci a empatii všech dětí, které připravily dle svých možností dárek. Další činnosti v rodinných skupinách byly diferencované dle věku a možností dětí od poznávání, třídění a kompletování obrázků a předmětů a pohybové hry těch nejmenších až po pracovní činnosti při zhotovování výrobků z přírodnin určených pro prodejní trhy nejstarších dětí. V aktivitách se prolínaly individuální, skupinové, frontální formy práce i ve dvojicích za příznivé otevřené komunikace. Obsahově byly zajímavé, rozmanité a pro děti evidentně motivační. Děti dokázaly o činnosti nejen hovořit, ale také ji hodnotit. Vychovatelky věnovaly zvýšenou pozornost dětem, které se vzdělávají ve škole podle individuálních vzdělávacích plánů, dokázaly identifikovat jejich problémy i potřeby, které byly zaznamenány i v PROD. Doučování dětí v cizím jazyce poskytuje dobrovolný pracovník, který do DD pravidelně dochází. Příprava na samostatný život probíhá průběžně podle vyspělosti a dovedností dětí. Starší děti se učí vyplňovat žádosti, složenky, navštěvují úřady, pošty, knihovny. Pravidelně se podílejí na přípravě jídel o víkendech. Děti jsou vedeny k finanční gramotnosti, hospodaření s penězi. Nákupy potravin či spotřebního zboží podporují orientaci v cenových relacích.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Ve školském zařízení se úteky ve sledovaném období nevyskytly. Z průběžných rozhovorů při hospitační činnosti se děti k pobytu v DD vyjadřovaly pozitivně a nic by neměnily. Stav jim plně vyhovuje.

Od roku 2015 ke dni inspekční činnosti byl zaznamenán zvýšený pohyb dětí. Z rodin bylo umístěno devět dětí a z dětských center pět dětí. Pro dovršení zletlosti odešlo z DD šest dětí, dvěma dětem byla zrušena ústavní výchova, do pěstounské péče odešli tři sourozenci. Přemístěna do výchovného ústavu byla jedna dívka a jeden chlapec byl přemístěn do ústavu sociální péče.

Realizace minimálního preventivního programu se jeví jako účinná. DD se prevencí intenzivně zabývá, záškoláctví a kouření řeší individuálními i skupinovými pohovory s dětmi, důslednou kontrolou odchodu dětí do škol a zejména komunikací se školou. Jeden případ skryté šikany vyřešil DD ve spolupráci s dětským diagnostickým ústavem (dále „DDÚ“). Přínosem pro děti byly sjednané přednášky odborníků. V drogové prevenci úzce spolupracuje s K – centrem. Dále využívá možnosti účasti dětí v projektech například „Absence rodiny není překážkou kvalitního života“ a „Poznejme se navzájem“.

Pedagogické vedení vychovatelek se kladně odráží v motivaci dětí ke vzdělávání. Všechny děti ve škole prospěly, jedno získalo vyznamenání. Čtyři děti pokračují ve středním vzdělávání. Motivačně působí získané úspěchy dětí, například v různých sportovních i kulturních soutěžích a také v prezentaci vlastních výrobků.

Chod DD a život dětí pozitivně ovlivňuje spolupráce s různými organizacemi a subjekty, která je pro školské zařízení přínosná. Prvořadým partnerem jsou zákonní zástupci dětí při zajišťování příznivých podmínek pro výjezdy dětí. Dále to jsou zejména školy, školská poradenská zařízení, Policie ČR, Hasiči Česká Lípa, sponzoři, orgány sociálně právní ochrany dětí.

Závěry

Hodnocení vývoje

- Dětský domov se více zaměřuje na přípravu dětí pro samostatný život. Důraz klade na jejich vzdělávání a kontakty se zákonnými zástupci.
- Dětský domov zkvalitnil volnočasové aktivity, které přispívají k prevenci závadového chování.

Silné stránky

- DD vytváří reálné fyzické i psychické bezpečí pro děti, zaměstnance i jejich zákonné zástupce. Zařízení má jasně stanovená opatření k prevenci všech forem rizikového chování. Uplatňované postupy zajišťují bezpečnost dětí, zachovávají jejich soukromí, umožňují jim svobodný a samostatný pohyb. Tyto postupy jsou s dětmi diskutovány a děti je respektují. DD důsledně zajišťuje psychohygienu dětí i pedagogů, vede je ke zdravému životnímu stylu.
- Vzdělávací proces je promyšlený, vychází ze znalostí a zkušeností dětí s přihlédnutím k jejich specifickým potřebám. Pedagogové evidentně motivují děti ke vzdělávání, systematicky rozvíjejí všechny složky vzdělávacích cílů, vytvářejí příznivé klima. Dětem dávají prostor pro kritické myšlení. Kladou na ně přiměřené a srozumitelné požadavky, vedou je k diskusi a k účelnému trávení volného času. Uplatňované formy a metody jak individuální práce s dítětem, skupinová i frontální umožňují působení na všechny děti. Nabízené činnosti jsou diferencované dle věkových zvláštností a rozumových schopností, motivující a směřují k uplatnění v běžném reálném životě. Pedagogové při sledování vývoje dětí vycházejí z programu rozvoje osobnosti dítěte a jeho vývoj zaznamenávají do spisů jednotlivých dětí. Zápisy jsou konkrétní a výstižné a dokladovány se seznámením dítěte. Programy jsou kvalitní, v každém je zřetelná osobnost dítěte, jeho potřeby, schopnosti i vývojový posun. Je zřetelné, že se s programem pracuje a pravidelně s dítětem vyhodnocuje.
- Přístupy pedagogů a nabídky činností podporují celkový rozvoj dítěte a vytváření podmínky pro jeho socializaci. Pedagogové přizpůsobují prostředí i aktivity tak, aby se mohly zapojit všechny děti, včetně dětí s potřebou podpůrných opatření. Vedou sourozence k vzájemné soudržnosti a kladnému vztahu k rodině. Mimo činnosti nabízené v DD, jsou děti zapojeny do kroužků mimo DD, účastní se různých projektů na podporu socializace a akcích pořádaných různými organizacemi.

Slabé stránky

- Výchovně vzdělávací proces a výchovu prostředím narušuje havarijní stav střechy.
- V pedagogickém sboru chybí zastoupení mužského vzoru chování.
- Pedagogové při sestavování programu rozvoje osobnosti dětí nemají k dispozici diagnostiku dětí, zejména u těch, které byly umístěny do DD přímo z terénu.

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

- Pokračovat v úsilí o rekonstrukci střechy DD.
- Výhledově zajistit v pedagogickém sboru mužský vzor.
- Kontaktovat DDÚ k zajištění diagnostiky dětí, které přicházejí z terénu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina , vydal Liberecký kraj pod č.j.: ZL-7/17-Š ze dne 30. 5. 2017 s účinností od 1. 9. 2017
2. Jmenování na vedoucí pracovní místo ředitelky příspěvkové organizace Dětský domov, Česká Lípa, Mariánská 570 s účinností od 1. srpna 2012 na období 6 let, vydal Liberecký kraj dne 31. 5. 2012
3. Vnitřní řád platný od 26. 5. 2017
4. Protokol o seznámení dítěte s vnitřním řádem u všech rodinných skupin
5. Školní vzdělávací program dětského domova Česká Lípa s účinností od 1. 8. 2015
6. Výroční zpráva o činnosti dětského domova za školní rok 2016/2017
7. Roční plán výchovně vzdělávací činnosti na školní rok 2017/2018
8. Organizační řád platný od 1. 7. 2017
9. Kniha denní evidence, aktuální školní rok
10. Týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti (září, říjen, listopad 2017)
11. Programy rozvoje osobnosti dětí
12. Záznamy o dětech
13. Minimální preventivní program na školní rok 2016-2017
14. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
15. Kniha úředních návštěv
16. Kniha ostatních návštěv
17. Kniha útěků
18. Kniha stížností
19. Kniha úrazů
20. Jednací protokol
21. Spisy zaměstnanců – doklad o bezúhonnosti
22. Spisy pedagogů-kvalifikační předpoklady, psychická způsobilost
23. Záznamy z porad zaměstnanců
24. Přehled výdajů kapesného za měsíc září 2017
25. Dokumentace ke zhodnocení ekonomických podmínek školy za rok 2016
26. Dokumentace ke zhodnocení BOZ

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Liberecký inspektorát, Masarykova 801/28, 460 01 Liberec, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.l@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo

školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PhDr. Miloslava Paclíková, školní inspektorka Paclíková v. r.

Bc. Irina Kopčanová, kontrolní pracovnice Kopčanová v. r.

V Liberci 21. 11. 2017

Datum a podpis ředitelky školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Ilona Hellerová, ředitelka školského zařízení Hellerová v. r.

V České Lípě 23. 11. 2017